

Flisentreprenörerna

Med en Bruks skördare monterad på en Timberjack, flisar entreprenören Rödmosa Flis AB grot. Den har fallit efter Mellanskogs avverkningar av rundved och tidigare skotats ihop till limpor och täckts med papp. En full balja töms till flisskytteln som transporterar ut till container. Åkeriet NG Larsson hämtar fulla containrar och lämnar tomma. Den producerade flisen transporterar för marknadsbolaget Mälarskogs räkning till kunderna, värmeverken i Enköping respektive Eskilstuna. Bränsleflisproduktionen sker i väl samordnade operationer mellan flera olika företag. Allt för att i rätt tid kunna leverera rätt bränsle till kunden.

Första Enköping nästa till Eskilstuna

Några kilometer från Västra Färnebo på väg 256 träffar vi på Urban Olsson med kollegorna Stefan Larsson och Stefan Johansson på Rödmosa Flis AB. Ett av fyra skogsentreprenörsföretag som jobbar i Västmanland.

Rödmosa är en av de äldre bränsleproducenterna, företaget bildades redan 1982 av Urbans far, Bengt. Nu har han pensionerat sig från skogsarbetet men är istället hemma och slipar stål till totalt tio huggar, så han har fortfarande mycket att göra, berättar Urban Larsson.

Hemorten är Sala och arbetsområdet i en radie på cirka 4 mil. Vid vårt besök är man i full gång med att producera ett flislass som skall till Eskilstuna.

– Föregående lass berättar Urban gick istället till Enköping.

Man arbetar med en flishugg och en skyttel. Huggarna är av Bruks modell 803 CT, monterade på Timberjack 1840 och skytteln är en sprillans ny Timberjack 1210 B som endast gått 105 timmar. På ett år skall den upp i 3 000 timmar.

– Det är rejäla investeringar som behövs, en sådan här enhet går på 2,4 miljoner kronor berättar Urban Larsson. En skördare kostar närmare 4 miljoner kronor. Den skall hålla 30 000 timmar. Skiften brukar därför bli rätt långa. Mellan 10 och 13 tim-

mar, men man brukar nöja sig med enkelskift på sommaren.

Skytteln ger två fördelar, dels så blir det mindre markskador dels så höjer den produktionen. Under tiden den går och tömmer så hinner man fylla en ny balja på 22 kubikmeter. Idag skall man göra 30 baljor.

Materialet som skall flisas är fint hopskotat till limpor och väl täckt med papp. Vi har en maskin som vår och sommar går och skotar ihop grot till limpor. En limpa kan ge mellan 50 och 200 kubikmeter flis.

Vi får betalt per kubikmeter och ersättningen per kubik har knappast ändrat sig sedan vi startade. Dock har vår produktion per timme ökat.

Åkeriet NG Larsson i Uppsala svarar för transporter och containerhanteringen. De har sju bilar och kör både i Uppland och Västmanland.

– Vi håller mycket tät kontakt med varandra så vi vet hela tiden var vi befinner oss och hur produktionen går.

På min fråga om när på året produktionen går som bäst säger Urban Larsson att det mest idealiska är vid ungefär 10 minusgrader. Då bär marken väl och materialet är inte heller så sprött som det blir vid sträng kyla. □

Av Lennart Ljungblom, text och Sofie Samuelsson, foto

bygger upp näringen

"Försiktigt plockande"

Det gäller att se till att det inte kommer in sten eller andra föroreningar, säger Alf Salomonsson på Jonas Franssons Flisservice när vi träffar dem nära Päråd i södra Småland.

– Kvaliteten är A och O. Ingen accepterar dålig flis.

Den flis som man producerar idag säljs genom Södra Skogsenergi eller energibolaget som dom kallar det för. Den skall levereras till Karlskrona. Man jobbar med en hugg och en skyttel som bär ut flisen till containrarna som

står vid bilväg. Fördelen med skyttel är att markslitaget blir mycket mindre.

– Vi håller god kontakt med lastbilarna och ringer när det är dags att hämta, säger Alf Salomonsson. Det gäller att hålla allt så effektivt som möjligt utan väntetider på något håll. Värmeverken vill vanligen också ha bränslet så exakt på klockslaget som möjligt, så det är mycket som måste passa.

Entreprenörerna i området jobbar åt Sydved och Södra.

Håkan Karlsson från Södra flankerad av Alf Salomonsson och Lennart Lundin framför sina Erjo/Kockum-maskiner.

Uppdragen finns vanligen med veckovis framförhållning.

Merparten av flisen köps av värmeverken i södra Sverige men det finns också en hel del "privatköpare" – alltså småhusägare och andra mindre förbrukare.

– Jag vill dock lyfta upp ett problem, säger Håkan Karlsson.

Vi måste se till att markägaren också får en ekonomisk ersättning som motiverar. Annars finns det risk för att bränsle inte kommer fram i tillräcklig mängd. Flispriserna borde därför upp med några ören. □

Av Lennart Ljungblom,
text & bild

Gransjöverken

Lokalägd såg som utvecklar bränsledelen

I södra Småland i närheten av Nybro ligger Gransjöverken.

– Vi är ett ganska ovanligt företag, berättar Hans Krister Karlsson som är vd och Bernt Olsson, inköpare.

Företaget har ett sjuttioal delägare flertalet också anställda. Totalt jobbar 31 personer i företaget. Huvuddelen av produktionen går till den engelska marknaden. Ytterligare en lite ovanlig

sak är kanske att man också bara arbetar i ett skift. På ett år sägas 60 000 kubikmeter.

Efter att ha investerat i en ny panna utrustad med en KMW trapprost har man fått en kraftigt förbättrad verkningsgrad. Nu har man därför gått ut på bränslemarknaden med sitt spån- och barköverskott och mötts av ett stort intresse. □

Av Lennart Ljungblom

